

OBSAH

1.	ÚVOD.....	10
1.1	VYMEZENÍ CÍLŮ A OBSAHU PUBLIKACE.....	10
1.2	TERMINOLOGIE POUŽÍVANÁ V ANALÝZE RIZIKA PŘEHRAD.....	11
1.3	NÁVRHOVÉ PARAMETRY VODNÍCH DĚL.....	27
1.4	BEZPEČNOST PŘEHRAD.....	29
1.5	TECHNICKO-BEZPEČNOSTNÍ DOHLED.....	30
1.5.1	<i>Charakteristika a rámec činnosti TBD.....</i>	<i>30</i>
1.5.2	<i>Poznámky k historii TBD v ČR.....</i>	<i>31</i>
1.5.3	<i>Další činnosti prováděné v rámci TBD.....</i>	<i>32</i>
1.6	SPOLEHLIVOST VODNÍCH DĚL.....	33
1.7	RIZIKOVÁ ANALÝZA PŘEHRAD.....	34
1.7.1	<i>Předmět a cíle rizikové analýzy přehrad.....</i>	<i>35</i>
1.7.2	<i>Koncepční přístupy k rizikové analýze přehrad.....</i>	<i>36</i>
1.7.3	<i>Aktuální stav RA přehrad v ČR.....</i>	<i>38</i>
2.	ANALÝZA DOMÁCÍCH PŘEDPISŮ.....	40
2.1	IMPLEMENTACE PRÁVA EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ.....	40
2.2	PRÁVNÍ PŘEDPISY A METODICKÉ POKYNY.....	40
2.2.1	<i>Všeobecně.....</i>	<i>40</i>
2.2.2	<i>Zákon č. 254/2001 Sb. o vodách v platném znění.....</i>	<i>41</i>
2.2.3	<i>Vyhláška č. 471/2001 Sb. o technicko-bezpečnostním dohledu nad vodními díly.....</i>	<i>42</i>
2.2.4	<i>Vyhláška č. 195/2002 Sb. o náležitostech manipulačních a provozních řádů vodních děl.....</i>	<i>45</i>
2.2.5	<i>Vyhláška č. 590/2002 Sb., o technických požadavcích pro vodní díla ve znění 367/2005 Sb. ....</i>	<i>46</i>
2.2.6	<i>Metodický pokyn MZe ke zpracování posudků pro zařazení VD do kategorie.....</i>	<i>48</i>
2.3	TECHNICKÉ NORMY V OBORU PŘEHRAD.....	49
2.3.1	<i>Všeobecně.....</i>	<i>49</i>
2.3.2	<i>ČSN 75 2340 Navrhování přehrad - Hlavní parametry a vybavení</i>	<i>50</i>
2.3.3	<i>ČSN 75 2405 Vodohospodářská řešení vodních nádrží.....</i>	<i>52</i>
2.3.4	<i>ČSN 75 2410 Malé vodní nádrže.....</i>	<i>52</i>
2.3.5	<i>TNV 75 2935 Posuzování bezpečnosti vodních děl při povodních .</i>	<i>53</i>
2.3.6	<i>ČSN 75 2310 Sypané hráze.....</i>	<i>54</i>
2.3.7	<i>ČSN P 75 0290 Navrhování zemních konstrukcí hydrotechnických objektů.....</i>	<i>55</i>
3.	ZAHRAŇIČNÍ PŘÍSTUPY.....	56
3.1	MEZINÁRODNÍ PŘEHRADNÍ VÝBOR.....	56
3.2	ČESKÝ PŘEHRADNÍ VÝBOR.....	56

3.3	ČINNOST EVROPSKÉHO KLUBU ICOLD.....	57
3.4	AUSTRÁLIE.....	57
3.5	KANADA	57
3.6	VELKÁ BRITÁNIE	58
3.7	NĚMECKO	59
3.7.1	<i>Třídy přehrad</i>	60
3.7.2	<i>Rozdělení prostorů nádrže a stanovení mezních hladin</i>	60
3.7.3	<i>Bezpečnost přehrad při povodních</i>	63
3.7.4	<i>Porovnání se současným stavem v ČR</i>	65
3.8	SLOVENSKO	66
3.9	USA.....	67
4.	DATA A PODKLADY V PŘEHRADNÍM INŽENÝRSTVÍ.....	70
4.1	SOUHRNNÝ VÝČET DAT O PŘEHRADÁCH.....	70
4.1.1	<i>Geografická data</i>	71
4.1.2	<i>Oborová data</i>	71
4.1.2.1	<i>Povšechná data o vodním díle</i>	71
4.1.2.2	<i>Data související se vzdouvacím objektem (hrází)</i>	72
4.1.2.3	<i>Nádrž</i>	73
4.1.2.4	<i>Objekty</i>	73
4.1.2.5	<i>Údaje o provozu vodního díla</i>	74
4.1.3	<i>Vazba na vodohospodářský systém</i>	74
4.1.3.1	<i>Nádrže výše po toku</i>	74
4.1.3.2	<i>Nádrže níže po toku</i>	75
4.1.3.3	<i>Data o území níže po toku</i>	75
4.2	ZDROJ DAT – DOKUMENTACE	75
4.3	ROZDĚLENÍ DOKUMENTACE	76
4.3.1	<i>Příprava stavby</i>	76
4.3.2	<i>Výstavba</i>	77
4.3.3	<i>První plnění</i>	77
4.3.4	<i>Provoz a údržba</i>	77
4.4	DOKUMENTY PRO KONTROLNÍ ČINNOST	78
4.4.1	<i>Inspekční činnost - kontrola a prohlídka VD</i>	78
4.4.1.1	<i>Prohlídka</i>	78
4.4.1.2	<i>Měření</i>	78
4.4.2	<i>Běžné hodnocení bezpečnosti VD</i>	79
4.4.3	<i>Dokumenty potřebné pro řešení mimořádných situací</i>	79
4.4.4	<i>Analýza současného stavu dokumentů</i>	80
4.4.5	<i>Doporučení pro vedení dokumentace</i>	82
4.5	PŘÍKLAD DOSTUPNOSTI DAT PRO VD VRANOV	82
4.6	DATABÁZE PORUCH VZDOUVACÍCH STAVEB	83
4.6.1	<i>Obecně k databázi poruch</i>	83
4.6.2	<i>Obsah a struktura databáze poruch</i>	86
4.7	NĚKTERÁ DALŠÍ DOPORUČENÍ.....	89

5.	METODIKA A NÁSTROJE RIZIKOVÉ ANALÝZY	90
5.1	VYMEZENÍ POJMU RIZIKA	90
5.2	NÁSTROJE RIZIKOVÉ ANALÝZY	91
5.2.1	<i>Kvalitativní analýza</i>	92
5.2.1.1	Kontrolní seznamy prvků systému	92
5.2.1.2	Diagramy prvků systému	95
5.2.1.3	Sestavení soupisu scénářů nebezpečí	97
5.2.1.4	Analýza způsobů poruch a jejich důsledků (FMEA)	98
5.2.1.5	Analýza stromu poruch (FTA)	102
5.2.1.6	Analýza stromu událostí (ETA)	104
5.2.1.7	Analýza kritických stavů	106
5.2.2	<i>Semikvantitativní analýza metodou FMECA</i>	106
5.2.2.1	Odhad pravděpodobností	108
5.2.2.2	Analýza následků	108
5.2.2.3	Dostupnost dat a způsob identifikace poruchy	109
5.2.2.4	Stanovení kritičnosti	111
5.2.3	<i>Kvantitativní riziková analýza</i>	114
5.2.3.1	Riziko v materiální sféře	115
5.2.3.2	Riziko vzniku ztrát na životech a zdraví obyvatel	121
5.3	PŘIJATELNÉ RIZIKO	132
5.3.1	<i>Stav v České republice</i>	132
5.3.2	<i>Obecné přístupy</i>	133
6.	PROBLEMATIKA ZVLÁŠTNÍCH POVODNÍ	134
6.1	POSTUP ŘEŠENÍ	134
6.2	PODKLADY NUTNÉ PRO ŘEŠENÍ	137
6.3	STANOVENÍ HYDROGRAMU ZVLÁŠTNÍ POVODNĚ	137
6.4	PROUDĚNÍ V ÚDOLÍ POD VODNÍM DÍLEM	139
6.4.1	<i>Matematický model 1D proudění</i>	140
6.4.1.1	Proudění v korytě toku	140
6.4.1.2	Proudění v korytě toku a v inundačním území	142
6.4.1.3	Objekty na toku	143
6.4.2	<i>Zjednodušené řešení dle [Morris, Hewlett, Elliott 2000]</i>	145
6.4.3	<i>Zjednodušený výpočet podle metodiky [H]</i>	147
6.4.4	<i>Srovnání uvedených postupů</i>	148
7.	APLIKACE SYSTEMATICKÉ REDUKCE PARAMETRŮ SMYKOVÉ PEVNOSTI	152
7.1	TEORETICKÉ ZÁKLADY METODY	152
7.1.1	<i>Výhody a nevýhody klasické metody a metody SSR</i>	152
7.2	TEORIE PLASTICITY	153
7.2.1	<i>Drucker-Pragerova podmínka plasticity</i>	157
7.3	REDUKCE PARAMETRŮ SMYKOVÉ PEVNOSTI	161
7.4	VÝPOČET BODOVÉHO STUPNĚ BEZPEČNOSTI A OBLASTI NESTABILITY ..	163
7.5	ŘEŠENÉ PŘÍKLADY	163

7.5.1	<i>Příklad č.1</i>	163
7.5.2	<i>Příklad č.2</i>	166
8.	BEZPEČNOST A SPOLEHLIVOST PŘEHRAD	170
8.1	ÚVODNÍ POZNÁMKY	170
8.2	NORMATIVNÍ PODKLADY A POŽADAVKY	171
8.2.1	<i>Sypané hráze</i>	171
8.2.2	<i>Betonové hráze</i>	173
8.3	HODNOCENÍ STABILITY HRÁZÍ PODLE STUPNĚ BEZPEČNOSTI.....	174
8.3.1	<i>Sypané zemní hráze</i>	174
8.3.1.1	Celková bezpečnost - metody mezní rovnováhy.....	174
8.3.1.2	Lokální a celková bezpečnost.....	182
8.3.1.3	Metoda redukce parametrů smykové pevnosti.....	183
8.3.2	<i>Betonové přehrady</i>	183
8.3.2.1	Bezpečnost proti usmyknutí.....	183
8.3.2.2	Bezpečnost proti překlopení	184
8.3.2.3	Posouzení únosnosti podloží.....	184
8.3.3	<i>Posouzení vzniku filtračních deformací</i>	185
8.3.3.1	Bezpečnost proti hydraulickému prolomení (provalení).....	185
8.3.3.2	Bezpečnost proti ztekucení, resp. vnější sufozi.....	186
8.3.4	<i>„Plovoucí“ stupeň bezpečnosti</i>	187
8.4	HODNOCENÍ KONSTRUKCE HRÁZÍ PODLE MEZNÍCH STAVŮ	190
8.4.1	<i>Obecně k posuzování konstrukcí podle mezních stavů</i>	190
8.4.1.1	Mezní stavy	190
8.4.1.2	Návrhové situace	191
8.4.1.3	Parametry materiálů a základových půd	191
8.4.1.4	Parametry zatížení	191
8.4.1.5	Klasifikace a kombinace zatížení.....	192
8.4.1.6	Vyjádření významu objektu.....	193
8.4.1.7	Obecná rovnice mezního stavu stability polohy	195
8.4.2	<i>Sypané hráze</i>	195
8.4.2.1	Vyšetřování spolehlivosti zemní konstrukce	196
8.4.2.2	Mezní stav stability polohy.....	197
8.4.2.3	Mezní stav vzniku havarijních trhlin	197
8.4.2.4	Mezní stav přetvoření	198
8.4.2.5	Mezní stav filtrační stability	198
8.4.3	<i>Betonové přehrady</i>	198
8.4.3.1	Stabilita proti posunutí.....	199
8.4.3.2	Stabilita proti převržení	200
8.4.3.3	Stabilita proti nadzvednutí vzlakem	200
8.4.4	<i>Použití statistického modelování</i>	201
8.4.4.1	Mezní stav hydraulického prolomení.....	201
8.4.4.2	Mezní stav vzniku ztekucení, resp. vnější sufoze	204
9.	VYUŽITÍ STATISTICKÝCH METOD V TBD	220
9.1	SHLUKOVÁ ANALÝZA.....	222

9.1.1	<i>Hierarchické shlukování</i>	223
9.1.2	<i>Metoda k-průměrů</i>	224
9.1.3	<i>Využití shlukové analýzy</i>	224
9.2	ANALÝZA HLAVNÍCH KOMPONENT.....	227
9.3	STATISTICKÁ ANALÝZA ZÁVISLOSTÍ.....	230
9.3.1	<i>Korelační analýza</i>	234
9.3.1.1	Výběrový korelační koeficient.....	234
9.3.1.2	Testy hypotéz o Pearsonově korelačním koeficientu.....	237
9.3.1.3	Výběrový parciální korelační koeficient.....	240
9.3.1.4	Výběrový mnohonásobný korelační koeficient.....	241
9.3.2	<i>Regresní analýza</i>	243
9.3.2.1	Bodové odhady parametrů modelu.....	245
9.3.2.2	Intervaly spolehlivosti a testy hypotéz v modelu.....	248
9.3.2.3	Kritéria kvality regresního modelu.....	251
	Hodnocení výběru vysvětlujících proměnných (regresorů).....	257
9.3.2.4	Postupy při porušení předpokladů KLRM.....	266
9.4	ZÁVĚR KE STATISTICKÉMU VYHODNOCENÍ DAT.....	271

10. APLIKACE JEDNOTLIVÝCH POSTUPŮ PŘI HODNOCENÍ RIZIKA PŘEHRAD 272

10.1	FMEA/FMECA.....	272
10.1.1	<i>VD Dlouhé Stráně - rozhodovací analýza</i>	272
10.1.1.1	Kvalitativní analýza.....	273
10.1.1.2	Semikvantitativní analýza - FMECA.....	274
10.1.2	<i>VD Mostiště a VD Šance - srovnávací analýza</i>	281
10.1.2.1	Stručně o VD Mostiště.....	281
10.1.2.2	Riziková analýza.....	282
10.1.3	<i>Shrnutí k metodám FMEA/FMECA</i>	286
10.2	ANALÝZA POMOCÍ FTA A ETA VYBRANÝM SOFTWAREM.....	288
10.2.1	<i>Popis vybraného softwaru a přístupy k řešení</i>	288
10.2.2	<i>Příklad hodnocení - VD Šance</i>	290
10.2.2.1	Stručně k vodnímu dílu.....	290
10.2.2.2	Rekonstrukce díla a odhad investičních nákladů.....	291
10.2.3	<i>Scénáře porušení</i>	291
10.2.4	<i>Analýza pomocí stromu poruch (FTA)</i>	294
10.2.5	<i>Analýza pomocí stromu událostí (ETA)</i>	295
10.3	STANOVENÍ PRŮBĚHU ZVLÁŠTNÍ POVODNĚ.....	302
10.3.1	<i>Údaje o vodním díle</i>	302
10.3.2	<i>Analýza průběhu zvláštní povodně</i>	303
10.4	KVANTITATIVNÍ HODNOCENÍ RIZIKA METODIKOU BDS.....	308
10.4.1	<i>Základní parametry a charakteristika metodiky</i>	308
10.4.2	<i>Aplikace postupu na VD Šance</i>	308
10.4.2.1	Podklady o vodním díle.....	308
10.4.2.2	Odhad roční pravděpodobnosti poruchy.....	309
10.4.2.3	Celková roční pravděpodobnost poruchy přehrady.....	313
10.4.2.4	Odhad následků porušení přehrady.....	313

10.4.2.5	Riziko	315
10.4.2.6	Shrnutí výsledků a dílčí závěr.....	319
10.5	ANALÝZA NÁKLADŮ A UŽITKŮ.....	319
10.5.1	<i>Hodnocení škod na majetku.....</i>	<i>319</i>
10.5.2	<i>Analýza nákladů a užitků.....</i>	<i>321</i>
11.	SEZNAM VELIČIN A PROMĚNNÝCH	323
12.	SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ	328
12.1	LITERATURA	328
12.2	WWW STRÁNKY.....	336
12.3	PRÁVNÍ, NORMATIVNÍ A METODICKÉ PODKLADY.....	337
12.3.1	<i>Zákony.....</i>	<i>337</i>
12.3.2	<i>Vyhlášky.....</i>	<i>337</i>
12.3.3	<i>Technické normy.....</i>	<i>338</i>
12.3.4	<i>Metodické pokyny a další podklady.....</i>	<i>339</i>
13.	SEZNAM ZKRATEK.....	340
14.	RESUME.....	343
15.	ANGLICKO - ČESKÝ SLOVNÍK VYBRANÝCH TERMÍNŮ ..	346
16.	REJSTRÍK.....	349